

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3423/2023. (X. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Ítéltábla Mf.II.30.065/2022/6. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Karsai Dániel András ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és kérte a Zalaegerszegi Törvényszék mint munkaügyi bíróság 11.M.70.012/2022/9. számú ítélete, valamint a Pécsi Ítéltábla Mf.II.30.065/2022/6. számú, az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó 2001 áprilisától közszolgálati jogviszonyban állt az alperesi jogelődnél, amelynél beléptető rendszert, illetve videómegfigyelő rendszert kezdtek el használni, amiről azonban a munkáltató nem tájékoztatta megfelelően foglalkoztatottakat. A munkáltatónál a munkaidővel történő visszaélés gyanúja miatt belső ellenőrzést folytattak, melynek alapján megállapították, hogy az indítványozó – a róla készült felvételek alapján – többször főbejárati kártyahasználat nélkül távozott el munkaidőben a munkahelyéről. Ezt követően az indítványozó kormányzati szolgálati jogviszonyát méltatlanság címen, azonnali hatályú felmentéssel megszüntették. Munkaügyi perben, mind az elsőfokon, mind a másodfokon eljáró bíróság megállapította, hogy a felmentés indokolásában szereplő kötelezettségszegések nem alkalmasak a méltatlanság megállapításához, az alperesi jogelőd nem a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezéseinek megfelelő felmentési jogcím alapján szüntette meg az indítványozó kormányzati szolgálati jogviszonyát, továbbá a bíróságok átalánykártérítést ítélt meg az indítványozó javára. A jogerős ítéletet felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletével a Kúria hatályában fenntartotta (Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 40. és 42. sorszámu végzésével kijavított 2.M.227/2016/36. számú ítélete, Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 8.Kf.650157/2020/5. számú ítélete, a Kúria Mfv.X.10.180/2020/4. számú ítélete).
- [3] Ezt követően az indítványozó közszolgálati jogviszonnyal összefüggő személyiségi jogsértés iránt indított perben végleges keresetében sérelemdíj és annak kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest, kérte továbbá az alperes marasztalását a perköltségben. Kereseti követelését részben a képmáshoz való jog, részben pedig a jóhírnév sérelmére alapította az alperesi jogelőd által jogellenesen készített, tárolt, valamint használt videófelvetelek miatt. Az ügyben eljáró bíróságként kijelölt Zalaegerszegi Törvényszék 11.M.70.012/2022/9. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Az elsőfokú ítéletet a Pécsi Ítéltábla Mf.II.30.065/2022/6. számú ítéletével helybenhagyta.
- [4] E bírói döntéssel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszában az indítványozó sérelmezte, hogy bár színterint a bíróságok megállapították, hogy az alperesi jogelőd munkáltató jogszerűtlen módon készített, illetve tárolt felvételeket, illetve ezzel kapcsolatban nem megfelelő tájékoztatást adott az indítványozónak, ami sértette az indítványozó képmáshoz való személyiségi jogát, de az eljáró bíróságok elutasították a személyiségi jog sérelmének megállapítására és az alperes sérelemdíj fizetési kötelezésére irányuló keresetét. Az indítványozó ezért úgy vélte, hogy az eljáró bíróságok nem döntöttek a kereseti kérelmről, ugyanis a törvényi kötelezettségükkel szemben nem foglaltak állást a perbe vitt jogáról, hanem csak az ítéletek indokolásában tettek róla említést. Alapvető alkotmányjogi jellegű kérdésként vetette fel ezért azt, hogy az eljáró bíróságok indokolatlanul figyelmen kívül hagyták a kereseti kérelmet, s így önkényes döntésükkel gyakorlatilag megvonták a bírósághoz való jogát. Az indítványozó állítása szerint az ilyen „ítéleti inkonzekvencia” sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését („tisztességes eljáráshoz való jog – bíróhoz való jog, valamint az indokolt bírói döntéshez való jog”) és az Alaptörvény 28. cikkét („önkényes jogalkalmazás tilalma”).

- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [6] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett jogerős ítélettel zártult ügyben felperes volt, a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvannapos határidőben előterjesztett panaszában (a jogerős ítéletet az indítványozó jogi képviselője 2023. január 17-én vette át, az alkotmányjogi panaszt elektronikus úton 2023. március 20-án nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható jogerős ítéletet támadta.
- [8] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének valószínűsítésére alapítható [3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]]. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában többek között állította az Alaptörvény alapjogot nem rögzítő 28. cikke sérelmét is, melyre hivatkozva alkotmányjogi panasz nem terjeszthető elő.
- [9] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a támadott bírói döntést az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes eljáráshoz való jogába ütközőnek tartotta, mert szerinte a kereseti kérelmét az eljáró bíróságok indokolatlanul figyelmen kívül hagyva utasították el. Állította, hogy az alperesi jogelőd jogellenes indokra hivatkozva szüntette meg a jogviszonyát fegyelmi eljárás helyett méltatlanságra hivatkozással, s ez szerinte alkalmas volt a személyiségi joga megsértésére és az alperes sérelemdíj fizetési kötelezésére, erre irányuló keresetét mégis elutasították az eljáró bíróságok.
- [11] A jogerős ítéletben a Pécsi Ítéltábla rámutatott: „A másodfokú bíróság a fellebbezés érveire figyelemmel azzal egészíti ki az elsőfokú bíróság indokait, hogy a jogellenes azonnali hatályú felmentés önmagában, többlet tényállási elem hiányában nem alapozza meg a jóhímv megsértésére alapított személyiségi jogvédelmet (Kúria Mfv.1.10.245/2018/4. szám)” (Indokolás [25]). A jogerős ítélet egyértelműen megállapítja: „A felperes részéről a munkahelye munkaidőben, szabálytalan módon történő elhagyása mint tényállítás a valóságnak megfelelt. Ennek értékelése és nem tényállítás volt az alperesi jogelőd részéről, hogy a felperesi magatartás alkalmas a jó közigazgatásba vetett bizalom rombolására, és így a tisztségre való méltatlanságának alátámasztására, amely következtetés, a felperesről és munkájáról alkotott értékítélet attól függetlenül nem valósított meg jóhírnévsértést, hogy a jogviszony megszüntetésének ezt a módját a bíróság utóbb jogellenesnek találta. A személyiségi jogsértés hiánya pedig önmagában kizárja az arra alapított sérelemdíj iránti igény teljesítését.” (Indokolás [29]) A perben eljáró bíróság tehát indokolta döntését, a kereseti kérelem megalapozatlanságát, aminek alapján elutasította a keresetet, ilyen módon az indítványozó által állított „ítéleti inkonzekvenciára” sem lehetett következtetni.
- [12] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]]. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírlatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel”

{3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}

- [13] Tartalma szerint az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz valójában a bírói döntés felülbírálatára irányult. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem az eljáró bíróság jogértelmezését, a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdést vitatott. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntéssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [14] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2023. szeptember 26.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/677/2023.

